

Metsähallituksen erävalvonnasta annetun lain, metsästyslain 89 §:n ja kalastuslain 99 ja 108 §:n muuttamisesta

Metsästyksen ja kalastuksen valvontaa sekä Metsähallituksen erävalvontaa ohjaa hyvin vahvasti lainsäädäntö. Toimivalta viranomaisilla sekä kalastuksen- tai metsästyksenvalvojilla on hyvin rajattu sekä tarkasti säädelty.

Esitetyt muutokset lakeihin ovat hyvin tarpeellisia sekä perusteltuja ja parantavat valvontaa suorittavien viranomaisten mahdollisuutta puuttua lainsäädännön rikkomuksiin huomattavasti. Kalatalouden Keskusliitto kannattaa nyt esitettyjä lainsäädännön muutoksia.

Edellä mainitus lisäksi haluamme tuoda esille ja esittää myös kalastuslain 108 §:n 2 momenttiin vastaavaa toimivaltuuksien lisäämistä kalastuksenvalvojille kuin mitä hallituksen esityksessä esitetään valvontaviranomaisille tarkastusoikeuden laajennusta rannalla, henkilön kulkuneuvossa tai mukana olevissa tavaroissa oleville kalastusvälineille, pyydyksille tai etenkin saaliille.

Kalastuksen valvonnasta tekevät valtaosan kalastuslain 99 §:n 1 momentin 5) kohdan mukaiset kalastuksenvalvojat, joita mm. Kalatalouden Keskusliitto jäsenjärjestöineen kouluttaa. Hyväksytyt kalastuksenvalvojat valvovat kalastuslain sekä sen nojalla annettujen säädösten ja määräysten noudattamista kuten varsinaiset valvontaviranomaiset. Kalastuslain noudattamisen valvonnan kannalta on esille tullut yksittäisistä asioista ehdottomasti eniten esille kalastuksenvalvojan tarkastusoikeus saaliiseen, joka on esimerkiksi kalastajan veneessä, reessä tai pulkassa olevassa kylmälaukussa tms. suljetussa astiassa tai pilkkirepussa. Asia ilmenee myös kalastuksenvalvojille tekemästämme Webropol kyselystä ja on kirjattu myös loppuvuonna 2023 valmistuneeseen Kalastuksenvalvonnan kehittämissuunnitelmaan. Kalastuksenvalvonnan uskottavuuden, tehokkuuden sekä mielekkyyden vuoksi etenkin saaliin tarkastusoikeuden lisääminen kalastuksenvalvojien tarkastusoikeuksiin olisi ehdottoman tärkeä muutos, joka omalta osaltaan tulisi pitkässä juoksussa vähentämään etenkin uhanalaisiin kalalajeihin tai -kantoihin sekä ala- tai ylimittaisiin kaloihin kohdistuvaa pyyntiä niiden kätkemisen estävänä toimenpiteenä.

Mikäli kalastuksenvalvojien toimivaltaa ei nähdä mahdollista kasvattaa näiltä osin katsomme, että valvonnan tavoitteita voitaisiin edistää kansalaisten perusoikeuksiin vähemmän puuttuvalla tavalla saaliin näyttövelvollisuuden kautta. Tässä mallissa kalastaja olisi velvollinen näyttämään saalinsa kalastuksenvalvojalle samalla tavalla kuten on lupien kanssa nykyisen lainsäädännön mukaan. Tämä olisi silloin paremmin linjassa sen kanssa mitä asioita tarkastuksen kohteena oleva toiminta käsittää.

Lisäksi olisimme pitäneet järkevänä alustavassa esityksessä ollutta erätarkastajien alueellisen toimivallan lisäämistä koskevaa esitystä. Toimivallan lisääminen olisi lisännyt ehdottomasti niin kalastuksen- kuin metsästyksenvalvonnan tehokkuutta etenkin kiinteistöjen raja-alueilla. Toimivallan lisääminen olisi myös hyödyttänyt erävalvonnan tehokkuutta tilanteessa, jossa muiden viranomaisten resurssit ovat vaikeasti saatavilla. Erätarkastajilla on myös parhain tietotaito luonnonvararikosten ennalta ehkäisyyn ja tietenkin valvontaan.